Süleyman ŞENEL, Muzaffer Sarısözen [Türk Halk Müziği ve Oyunları Hakkında Yazılar-Röportajlar-Anılar-Ardından Yazılanlar-Belgeler-Notalar] İstanbul: Sivas Platformu ve İstanbul Sivas Konfederasyonu, 2018, ISBN: 978-605-66533-1-5, 999+LXIV sayfa.

Arş. Gör. Kadirhan ÖZDEMİR*

Türkiye'de kültür alanında gerçekleştirilen faaliyetler özellikle Cumhuriyet'ten sonra büyük bir ivme kazanarak günümüz kültür çalışmalarına zengin ve kapsamlı bir zemin oluşturur. Derleyici, müzik eğitimcisi, notist, arşiv şefliği, yazar ve redaktör gibi rolleriyle Türk halk müziği, Türk halk oyunları ve halk bilimi alanlarına önemli katkılar yapan Muzaffer Sarısözen, kültür araştırmalarımızın çok yönlü, velut ve titiz bir emekçisidir. Sarısözen'in dikkate sunduğu veriler bugün yapılan birçok çalışmaya dayanak noktası oluşturmaktadır. Süleyman Şenel tarafından yayıma hazırlanan *Muzaffer Sarısözen [Türk Halk Müziği ve Oyunları Hakkında Yazılar, Röportajlar, Anılar, Ardından Yazılanlar, Belgeler, Notalar]* isimli çalışma Sivas Platformu ve İstanbul Sivas Konfederasyonu tarafından ilk kez Ekim 2018 tarihinde yayımlanmıştır. Kitapla ilgili incelememize başlamadan önce Süleyman Şenel hakkında kısa bir bilgi aktarmak yazarı tanımak ve kitabın içeriğini anlamak açısından faydalı olacaktır.

Süleyman Şenel, İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'ndan mezun olmuş (1986) ve aynı üniversitede yüksek lisans (1988) ve sanatta yeterlik (1992) eğitimini tamamlamıştır. Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde, Azerbaycan ve Kazakistan'da folklorik müzik derlemeleri yapmıştır. Anonim halk müziği, âşık müziği, müzik materyalleri barındıran ses arşivleri ve genel müzik eğitim sistemleri üzerinde çalışmıştır. Saha araştırmalarında 2000'i aşkın ezgi ve folklorik/etnografik materyal derlemiş; bir kısmını notaya aktarmıştır. Yazar ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum, panel ve seminerlere katılarak konferanslar vermiştir. Telif araştırmalarının yanı sıra, makale ve kitap eleştirisi de içeren çok sayıda yayın yapmıştır.

Yazar incelediğimiz eserin temel amacını "bir fikir adamı, müzik folkloru araştırmacısı ve yazar olan Muzaffer Sarısözen'in sahip olduğu tüm bu vasıfları okuyucusuna sunmak" (XXXIX) olarak özetler. Muzaffer Sarısözen'in Türk halk müziği ve oyunları hakkında ulaşılabilen tüm yazılarını, kendisi ile yapılan röportajları, yazılı ve basılı belgeleri, fotoğrafları, yazma ve basma notaları, özellikle de vefatının ardından dostlarının ve öğrencilerinin kaleme aldığı seçme anıları bir araya getiren yazar, bu monografik çalışmanın aynı zamanda bir çeşit "*SarısözenAntolojisi*" (XXXIX) olduğunu dile getirmektedir.

Muzaffer Sarısözen [Türk Halk Müziği ve Oyunları Hakkında Yazılar, Röportajlar, Anılar, Ardından

* Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türk Halk Bilimi Bölümü, Ankara/Türkiye, kadirhan.ozdemir@hbv.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-4544-2000

Yazılanlar, Belgeler, Notalar] isimli kitabı, biyografi ve açıklamalı notlarla yayıma hazırlayan Süleyman Şenel bu eseri otuz yılı aşkın bir süre (XLIV) sonucunda oluşturduğunu ifade etmektedir. Kitap, İsmail Erdem'in *"Selâm Olsun!"* başlıklı kısa yazısı ile başlamakta, *"Kısaltmalar", "Önsöz Yerine…", "Yayına Hazırlarken"* ve Muzaffer Sarısözen'in ayrıntılı *"Biyografi"*si ile devam etmektedir. Sarısözen'e ait hacimli bir biyografinin bu vesileyle kitaplaştırılmasının alan için önemli bir katkı olacağını ifade etmemiz gerekir. Ayrıca yazar bu bölümün hemen arkasına kaynakça bilgisini de ekleyerek okuyucu için referans kolaylığı sağlamıştır. Giriş niteliğindeki bu metinlerden sonra her biri kendi içerisinde alt başlıklar barındıran ve hacimli eserin çalışma evrenini belirleyen dört ana bölüm gelmekte olup kitabın son bölümünde genel bir dizin okuyucu ile paylaşılmaktadır. Birinci bölüm olan "Türk Halk Müziği ve Oyunları Hakkında Yayımlanmış Yazılar" (71-280); "Türk Halk Oyunları", "Türk Halk Çalgıları ve Çok Seslilik", "Müzik Türleri", "Çeşitler, Çeşitlemeler ve Halk Ağzı Terminolojisi", "Kitap Tanıtımları, Eleştiriler, Günlük Yazılar ve Bir Armağan", "Uluslararası Halk Oyunları Festivalleri" ve "Muzaffer Sarısözen Dedi Ki…", alt başlıklarından oluşmaktadır. Yazarın birçok kitap, gazete ve dergiden yararlanarak oluşturduğu bu bölüm Sarısözen'in kaleme aldığı yazıların büyük çoğunluğunun Türk halk oyunlarına dair olduğunu işaret eder. Halk oyunları ekibi başkanı olarak gittiği İtalya/Venedik, Fransa/Biarritz, İspanya/San-Sebastian'da düzenlenen festivallerden ulusal gazetelere gönderdiği yazıların da yer aldığı bu bölümde Sarısözen'in yurtdışındayken kaleme aldığı bu metinler seri yazılar olarak yayımlanmış, akademik değeri olan yazılardır (XLV).

"Muzaffer Sarısözen Ardından…" (281-464) başlıklı ikinci bölümde Muzaffer Sarısözen'in vefatından sonra yazılan seçme yazılara yer verilmiştir. Ulus gazetesinde yer alan vefat ilanı ile başlayan bu bölümde Sarısözen'in yakın dostları ve meslektaşları İhsan Hınçer, Vehbi Cem Aşkun, Ahmet Kutsi Tecer, Halil Bedi Yönetken, Sadi Yaver Ataman, Safa Tangör, Refik Ahmet Sevengil, Faruk Yener, Cevdet Canbulat, Ali Rıza Avni, Osman Attilâ, Vedat Nedim Tör ve Kemâl İlerici'nin Ulus, Yeni Gün, Cumhuriyet, Milliyet gibi gazetelerde ve Mızrap, Musiki Mecmuası, Sivas Folkloru, Opus, Türk Folklor Araştırmaları, Yankı gibi dergilerde yayımlanmış anıları okuyucular ile paylaşılmaktadır. Sarısözen'in öğrencilerinin yazılı ve sözlü görüşlerine de bu bölümde yer verilmektedir. Yine bu bölümde Sarısözen'in *Türk Halk Musikisi Usulleri* isimli kitabına ilişkin seçme yazılardan bazıları "Kitap Tanıtımları ve Eleştiriler" ara başlığı altında okuyucu ile buluşmuştur. İkinci bölümün son ara başlığı olan "Muzaffer Sarısözen Hakkında Seçme Biyografik Yazılar" bölümünde ise Nail Tan, Mansur Kaymak, Nida Tüfekçi, Halûk Çağdaş ve Süleyman Şenel tarafından yazılan ve Sarısözen biyografisini bütünleyen yazılar okuyucuyla paylaşılmaktadır.

"Muzaffer Sarısözen'in Kaleminden Yayımlanmış/Yayımlanmamış Nota Örnekleri" isimli üçüncü bölümde çeşitli süreli yayın ve kitaplardaki notalar yer almaktadır. Bu bölümün ilk alt başlığı olan

"Yayımlanmış Nota Örnekleri"nde, Duygu ve Düşünce ile Radyo dergisinde; Sivas Halk Şairleri Bayramı broşüründe ve *Seçme Köy Türküleri*, *Yurttan Sesler ve Türk Halk Musikisi Usulleri*, *Afyon Karahisar* Türküleri kitaplarında yer alan notalar okuyucuya sunulurken, "TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Türk Halk Müziği Repertuvarı Sıralı/Süreli Nota Yayınları" alt başlığında da Muzaffer Sarısözen'in derleyici, kaynak kişi ve notalayan sıfatları ile nitelendirildiği eserlerden (581) örnekler okuyucu ile paylaşılmıştır. Bu bölümde dikkat çeken önemli bir nokta Sarısözen'e ait olduğundan emin olunan notaların esere alınmış olduğudur. İkinci ara başlık olan "El Yazısı Nota Örnekleri"nde ise Muzaffer Sarısözen'in birbirinden bağımsız kaynaklardan elde edilerek bir araya getirilmiş el yazısı nota örneklerine yer verilmiştir. "TRT Müzik Dairesi Başkanlığı'ndan Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'na Devredilen Müzik Yazmaları Arasındaki El Yazısı Nota Örnekleri" ve "Halk Oyunlarını Yaşatma ve Yayma Tesisi Halk Oyunları Bayramı'nda Derlenen Oyun Müzikleri" başlığı ile "Altay Türküleri ve Musiki Folklorumuz" başlığında Sarısözen'e ait birçok el yazısı nota örneği yayımlanmıştır.

Çalışmanın dördüncü ve son bölümü olan "Ekler" kısmı Muzaffer Sarısözen'in yaşamı ve sanat hayatı hakkında yazılmış yazılar, belgeler ve çok sayıda görselin yer aldığı "İlgili Yazılar", "Muzaffer Sarısözen'in Türkiye Radyolarındaki Halk Müziği Çalışmaları ve Yurttan Sesler Topluluğu Hakkında…", "Ankara Devlet Konservatuvarı Folklor Arşivi, Halk Müziği Derleme Gezilerine Ait Belgeler ve Mahalli/Aktüel Basından Haberler", "Ankara Devlet Konservatuvarı Alan Araştırmaları Derleme Fişlerinden Örnekler" ve "Ankara Devlet Konservatuvarı Alan Araştırmalarında Derleyiciler, Müzisyen Halk Sanatkârları ve Oyuncu Fotoğrafları" isimli beş kısımda ele alınmıştır. Dördüncü bölümden sonra, yazar Süleyman Şenel kitabın sonuna "Genel Dizin" (957-999) ekleyerek çalışmasını tamamlamıştır. Kitap genel olarak değerlendirdiğimizde Süleyman Şenel'in otuz yılı aşkın büyük bir emek sonucu oluşturduğu eserde Muzaffer Sarısözen'e ait röportaj, anı, ardından yazılanlar, belgeler, notalar ve görsel birçok dokümanın bir arada olması çalışmayı Türk kültür ve sanat alanı için önemli bir referans yapmaktadır.